

שנה"ל: תשע"ח
סמסטר ב'

בית הספר למדעי המדינה,
ממשל ויחסים בינלאומיים
הפקולטה למדעי החברה
ע"ש גרשון גורדון

פוליטיקה השוואתית

פרופסור יוסי שיין

קורס יסוד במדע המדינה שמטרתו להקנות לתלמידים מושגי יסוד לדיון באופיין של מערכות פוליטיות ובתפיסות שונות של הקשר שבין מדינה וחברה. הקורס יעסוק בניתוח השוואתי של משטרים פוליטיים ובגורמים להתפתחותם, בסוגיות של לאומיות, אתניות, וסכסוכים פנים-מדינתיים, בשאלות של דמוקרטיה ואזרחות, ובאתגרים החדשים שמציבה הגלובליזציה למדינה.

מידע כללי:

1031-2106-06	פרופ'	יוסי	שיין	שיעור	נפתלי	003	ג'	10:00-12:00
1031-2106-07	מר	רון	פנדו	תרגיל	נפתלי	205	ג'	09:00-10:00
1031-2106-08	גב	מור	בוסקילה	תרגיל	נפתלי	206	ד'	09:00-10:00
1031-2106-09	גב'	מור	בוסקילה	תרגיל	נפתלי	103	ג'	09:00-10:00
1031-2106-10	מר	רון	פנדו	תרגיל	נפתלי	206	ד'	16:00-17:00
1031-2106-11	מר	רוני	גורדון	תרגיל	נפתלי	103	ב'	16:00-17:00

שעות קבלה ודואר אלקטרוני:

חבר סגל	יום	שעה	בניין	חדר	דואר אלקטרוני
1. פרופ' יוסי שיין	ג'	12:00-13:00	נפתלי	516	Shain@tauex.tau.ac.il
2. גב' מור בוסקילה	ד'	10:00-11:00	נפתלי	533	morbuskila@mail.tau.ac.il
מר רוני גורדון	ג'	12:00-13:00	נפתלי	533	ronigordon@mail.tau.ac.il
3. מר רון פנדו	ד'	14:00-15:00	נפתלי	533	ronpando@mail.tau.ac.il

חובות הקורס:

נוכחות והשתתפות פעילה	10%
עבודה קצרה	10%
עבודה סופית	20%
בחינה סופית	60%
סה"כ:	100%

אתר הקורס:

<http://moodle.tau.ac.il>

תכנית הקורס:

1. מבוא. מהי פוליטיקה השוואתית: מלימודים אזוריים לתיאוריה כללית

קריאת חובה:

- Lichbach, M. I., & Zuckerman, A. S. (2003). Research Traditions and Theory in Comparative Politics: An introduction, in M. I. Lichbach, & A. S. Zuckerman (Eds.), *Comparative politics* (pp. 3-16). New York: Cambridge University Press.

ספרות מומלצת:

- Bates, R. H. (1997). Review: Comparative Politics and Rational Choice: A Review Essay, in *The American Political Science Review*, Volume 91, Number 3, pp. 699-704.
- Green, S. (2002). Rational Choice Theory: An Overview, in *Baylor University Faculty Development Seminar on Rational Choice Theory*, 2002.
- Kohli, A. (1995). The Role of Theory in Comparative Politics: A Symposium, in *World Politics*, Volume 48, Number 1.
- Fukuyama, F. (2005) How Academia Failed the Nation: The Decline of Regional Studies, in *Journal of Management and Social Sciences*, Volume 1, Number 1, (Spring 2005), pp. 21-23.

2. שאלת העוצמה בפוליטיקה השוואתית

קריאת חובה:

- Barnett, M. N., & Duval, R. D. (2005). Power in International Politics, in *International Organization*, 59, 39-75.
- Joseph Nye (2010). The Future of American Power, in *Foreign Affairs*.

ספרות מומלצת:

- Lukes, S. (2005). *Power: A Radical View* (2nd ed.). Houndmills, Basingstoke, Hampshire; New York: Palgrave Macmillan.
- Lorenzi, M. (2006). Power: A Radical View, in *Crossroads*, Volume 6, Number 2, pp. 87-95.

3. לגיטימציה בפרספקטיבה השוואתית: מקורות הלגיטימציה, ומשברי הלגיטימציה

קריאת חובה:

- מקס וובר, "הטיפוסים של סמכות ותיאום מחייב", מתוך ש. אייזנשטדט ע. גוטמן י. עצמון (עורכים), מדינה וחברה, עמ' 34-48.
- Fukuyama, F. (2011) *The Origins of Political Order: From Prehuman Times to the French Revolution*, Macmillan. Book Review by Wade, N. (2011) From 'End of History' Author, a Look at the Beginning and Middle, in *NYT*, March 7, 2011.

ספרות מומלצת:

- Almond, G. A. (1995). *The Civic Culture: Prehistory, Retrospect, and Prospect*. Irvine, CA: University of California, Irvine, School of Social Sciences.
- Kissinger, H. (2011). How to Exit Afghanistan without Creating Wider Conflict, in *Washington Post*, June 7, 2011.
- Hassan, S. M. (2008). *Building Legitimacy*. New Delhi: Oxford University Press.
- Weber, M. (1965). *Politics as a Vocation*. Philadelphia, PA, Fortress Press.
- Eke, S. M., & Kuzio, T. (2000). Sultanism in Eastern Europe: The Socio-Political Roots of Authoritarian Populism in Belarus, in *Europe-Asia Studies*, Volume 52, Number 3, pp. 523-547.

4. הרעיון של המדינה המודרנית

מקרה מבחן:

- מדינות מערב אירופה

קריאת חובה:

- Poggi, G. (1978). *The Development of the Modern State: A Sociological Introduction*. Stanford, Calif: Stanford University Press. Introduction.
- יוסי שיין (2010), "שפת השחיתות ותרבות המוסר הישראלית", דביר

ספרות מומלצת:

- Tilly, C. (1985). War Making and State Making as Organized Crime, in Tilly, C., Evans, P. B., Rueschemeyer, D., & Skocpol, T. (eds.), *Bringing the State Back In*. Cambridge: Cambridge University Press.
- קרל שמיט, תיאולוגיה פוליטית: ארבעה פרקים על תורת הריבונות, רסלינג, 2005, עמ' 25-35.
- תדה סקוצ'פול, "החזרתה של המדינה לתמונה: אסטרטגיות ניתוח במחקר העכשווי". מתוך: ברוך זיסר (עורך). *מדע המדינה לגונוי*. עמודים 521-542.

5. מדינה מודרנית כתופעה היסטורית, מדינות מתפתחות ומדינות כושלות

מקרה מבחן:

- בינוי מדינות חדשות באפריקה בתקופת המלחמה הקרה – מדינות כחולות, מדינות אדומות?

קריאת חובה:

- Jackson, R. (1999) Sovereignty in World Politics: a Glance at the Conceptual and Historical Landscape, in *Political Studies*, Volume 47, Issue 3, pages 431-456, (Special Issue) 1999.
- Sorensen, G. (2001). War and State Making - Why doesn't it Work in the Third World? in *Failed States Conference*, Florence, April 2001.

ספרות מומלצת:

- Evans, P. B. (1995). *Embedded Autonomy: States and Industrial Transformation*. Princeton, N.J.: Princeton University Press.
- Henriksen, T. H. (2001). The Rise and Decline of Rogue States, in *Journal of International Affairs*, Volume 54, Number 2.

6. התפתחות פוליטית, ניוון פוליטי, ותלות פוליטית

מקרי מבחן:

- התפתחות פוליטית וניוון פוליטי באמריקה הלטינית

קריאת חובה:

- Przeworski, A., & Limongi, F. (1997). Modernization, Theories and Facts, in *World Politics*, Volume 49, Number 2, pp. 155-183.
- Inglehart, R., & Welzel, C. (2009). How Development Leads to Democracy: What We Know about Modernization, in *Foreign Affairs*, Volume 88, Number 2, (also on-line).
- Smith, T. (1979). The Underdevelopment of Development Literature: The Case of Dependency Theory, in *World Politics*, Volume 31, Number 2, pp. 247-288.

ספרות מומלצת:

- Durkheim, E. (1912). "The Cultural Logic of Collective Representations," (on-line)
- Lipset, S. M. (1959). Some Social Requisites of Democracy: Economic Development and Political Legitimacy, in *The American Political Science Review*, Volume 53, Number 1, pp. 69-105.
- Rostow, W. W. (1960). *The Stages of Economic Growth, a Non-Communist Manifesto*. Cambridge University Press.
- Mungiu-Pippidi, A., & Munteanu, I. (2009). Moldova's "Twitter Revolution," in *Journal of Democracy*, Volume 20, Number 3.
- Bermeo, N. (2009). Does electoral democracy boost economic equality? in *Journal of Democracy*, Volume 20, Number 4.
- Cardoso, F. H., & Faletto, E. (1979). *Dependency and Development in Latin America*. Berkeley: University of California Press.

7. קולוניאליזם, אימפריאליזם, פוסטקולוניאליזם, ואורינטליזם (מזרחנות)

קריאת חובה:

- Hardt, M., & Negri, A. (2000). *Empire*. Harvard University Press. Cambridge, Massachusetts. Part 1, pp. 1-42.

ספרות מומלצת:

- Lenin, V. I. (1939). *Imperialism, the Highest Stage of Capitalism*. New York: International Publishers.
- Wallerstein, I. (2006). *World-Systems Analysis: An introduction*. Durham, NC, Duke University Press.
- Doyle, A. (2009). *The Crime of the Congo*. North Hollywood, CA: Egypan.

8. משטרים פוליטיים: דמוקרטיה, אוטוריטריזם, סולטאניזם, משטרים מעורבים; מיון משטרים פוליטיים

מקרה מבחן:

- דמוקרטיות באמריקה הלטינית ובברה"מ לשעבר

קריאת חובה:

- יוסף שומפטר, "תיאוריה אחרת על הדמוקרטיה" מתוך: איזנשטדט, גוטמן ועצמון (עורכים), מדינה וחברה, עם עובד, 1978, כרך א', עמ' 229 – 240.
- יוסי שיין (2010), "שפת השחיתות ותרבות המוסר הישראלית", דביר

- Dahl, R. A. (1971). *Polyarchy: Participation and Opposition*. New Haven: Yale University Press.
- Levitsky, S., & Way, L. (April 01, 2002). The Rise of Competitive Authoritarianism. *Journal of Democracy*, 13 (2), pp. 51-65.

ספרות מומלצת:

- Karl, T. L. (January 01, 1995). The Hybrid Regimes of Central America. *Journal of Democracy*, 63, pp. 72-86.
- Diamond, L. J. (1999). *Developing Democracy: Toward Consolidation*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Zakaria, F. (January 01, 1997). The Rise of Illiberal Democracy. *Foreign Affairs*. 76(6) Nov./Dec., 1997, pp. 22-43.
- Linz, J. J. (2000). *Totalitarian and Authoritarian Regimes*. Boulder, CO: Lynne Rienner Publishers.

9. שינוי פוליטי במדינות המתפתחות; מעברים לדמוקרטיה; שינויי משטר

מקרי מבחן:

- גל המחאות האחרון בארצות ערב (2010-2011) – גל דמוקריזציה רביעי? חמישי?
- מעברים לדמוקרטיה בברה"מ לשעבר ובמזרח אירופה

קריאת חובה:

- McFaul, M. (2002). The Fourth Wave of Democracy and Dictatorship: Non-cooperative Transitions in the Postcommunist World, in *World Politics*, Volume 54, Number 2.
- Linz, J. J., & Stepan, A. C. (1996). *Problems of Democratic Transition and Consolidation: Southern Europe, South America, and Post-Communist Europe*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Shain, Y., & Linz, J. (January 01, 1992). The Role of Interim Governments. *Journal of Democracy*. , 31, 1992, 73-89.

ספרות מומלצת:

- Munck, G. L. (2001). Game Theory and Comparative Politics: New Perspectives and Old Concerns, in *World Politics*, 2001, Volume 53, Number 2, 173-204.
- Acemoglu, D., & Robinson, J. A. (2006). *Economic Origins of Dictatorship and Democracy*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Huntington, S. (1991). *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century*. Norman: University of Oklahoma Press.
- O'Donnell, G. A., Schmitter, P. C., & Whitehead, L. (1986). *Transitions from Authoritarian Rule: Comparative Perspectives*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.

אתרים מומלצים:

- Howard (2005). *Democracy and Democratization*, course's syllabus is [here](#).

10. אידיאולוגיה פוליטית; מיון אידיאולוגיות מודרניות

קריאת חובה:

- Heywood, A. (2007). *Political Ideologies*. 4th Revised edition: An Introduction. London/Basingstoke: Palgrave Macmillan. Introduction.
- Fukuyama, F., (1989). The End of History? Washington, D.C: *National Affairs*, Inc.
- Huntington, S. P. (July 01, 1993). The Clash of Civilizations? *Foreign Affairs*, 72, 3, pp. 22-49.

ספרות מומלצת:

- Gellately, R. (2007). *Lenin, Stalin, and Hitler: The Age of Social Catastrophe*. New York: Alfred A. Knopf.
- Baker, A. and Greene, K. (2011). The Latin American Left's Mandate: Free-Market Policies and Issue Voting in New Democracies, in *World Politics*

11. פוליטיקה השוואתית ויחסים בינלאומיים

מקרה מבחן:

- סין – לקראת אימפריה?

- Gilpin, R. (1988). The Theory of Hegemonic War, in *Journal of Interdisciplinary History*, Volume 18, Number 4, pp. 591-613.
- Gilpin, R. (1981). *War and Change in World Politics*. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 1-8.
- Bijian, Z. (2005). China's "Peaceful Rise" to Great-Power Status, in *Foreign Affairs*, Volume 84, Number 5, pp. 25-38.

ספרות מומלצת:

- Roy, D. (2003). China's Reaction to American Predominance, in *Survival*, Volume 45, Number 3, pp. 57-78.
- Waltz, K. N. (2007). *Theory of International Politics*. Boston, Mass, McGraw-Hill.
- Gilpin, R. (2002). The Rise of American Hegemony. In K. O'Brien, & A. Clesse (Eds.), *Two Hegemonies: Britain 1846-1914 and the United States 1941-2001*, Aldershot: Ashgate Publishing, pp. 165-185.
- Nichol, J. (2008). *Russia-Georgia Conflict in South Ossetia: Context and Implications for U.S. Interests*. Washington DC.

אתרים מומלצים:

- Foreign Affairs' Syllabus "What to Read on China" is [here](#).

הרצאות מומלצות:

- Interview with Kenneth Waltz on China is [here](#).

12. לאומיות, אתניות, בעיית המיעוטים, דיאספורה, ושאלת האוטונומיה

מקרי מבחן:

- הדרמה של יוגוסלביה - כלכלי, תרבותי, או פוליטי?
- סכסוכים אתניים בברה"מ לשעבר – למה לא כל הכלבים נבכו?

קריאת חובה:

- בנדיקט אנדרסון, קהילות מדומיינות: הגיגים על מקורות הלאומיות והתפשטותה, האוניברסיטה הפתוחה, 1999, פרקים 1 + 2.
- אנתוני סמית', (2003) האומה בהיסטוריה, החברה ההיסטורית הישראלית.
- Shain, Y., & Sherman, M. (January 01, 1998). Dynamics of Disintegration: Diaspora, Secession and the Paradox of Nation-states. *Nations and Nationalism: Journal of the Association for the Study of Ethnicity and Nationalism*.

ספרות מומלצת:

- Roeder, P. (2009). Ethnofederalism and the Mismanagement of Conflicting Nationalisms, in *Regional & Federal Studies*, Volume 19, Number 2, pp. 203-219.
- Gibbs, D. N. (2003). The Social Construction of Man, the State, and War: Identity, Conflict, and Violence in the Former Yugoslavia, in *The Journal of Politics*, Volume 65, Number 3, pp. 937-938.
- Brubaker, R., & Laitin, D. D. (1998). Individual and Society - Ethnic and Nationalist Violence, in *Annual Review of Sociology*, Volume 24, pp. 423-453
אתרים מומלצים:
- The Nationalism Project is [here](#).
הרצאות מומלצות:
- Professor Lisa Anderson (Columbia University), "Nationalism and Ethnic Conflict," is [here](#).

13. סכסוכים אתניים ומלחמות אזרחים

מקרי מבחן:

- הטרגדיה הצ'צ'נית – מה בעצם קרה פה?
- מיעוטים אתניים בברה"מ לשעבר

קריאת חובה:

- Laitin, D. D. (2001). Secessionist Rebellion in the Former Soviet Union, in *Comparative Political Studies*, 34(8), 839- 861.
- Menon, R., & Fuller, G. (2000). Russia's Ruinous Chechen War, in *Foreign Affairs*, Volume 79, Number 2.
- Cornell, S. E. (2002). Autonomy as a Source of Conflict: Caucasian Conflicts in Theoretical Perspective, in *World Politics*, Volume 54, Number 2, pp. 245-276.

ספרות מומלצת:

- Roessler, P. (2011). The Enemy Within: Personal Rule, Coups, and Civil War in Africa, in *World Politics*, Volume 63, Number 2 (April 2011), 300–346.
- Kaufman, S. J. (2006). Symbolic politics or rational choice? Testing Theories of Extreme Ethnic Violence, in *International Security*, 30(4), 45-86.
- Kaufman, S. J. (1996). Spiraling to Ethnic War: Elites, Masses, and Moscow in Moldova's Civil War, in *International Security*, 21(2), 108-138.
- Will Kymlicka, *Multicultural Citizenship: A Liberal Theory of Minority Rights*, Oxford University Press, Ch. 1.

14. גלובליזציה ומדינה מודרנית: אתגרים והזדמנויות

מקרה מבחן:

- גלובליזציה, רדיקליזם ופונדמנטליזם במערב אירופה כתשובה לכוחות הגלובליים – מיתוס מול מציאות

קריאת חובה:

- Held, D., & McGrew, A. G. (2003). Introduction to the Globalization Debate, in *The Global Transformations Reader*, (2nd Ed.). Cambridge, U.K.; Malden,

MA: Polity Press.

- Evans, P. (1997). The Eclipse of the State? Reflections on Stateness in an Era of Globalization, in *World Politics*, Volume 50, Number 1, Fiftieth Anniversary Special Issue), pp. 62-87.

ספרות מומלצת:

- Barber, B. R. (1996). *Jihad vs. McWorld*. New York: Ballantine Books
- Kapstein, E. (2000). Winners and Losers in the Global Economy, in *International Organization*, Volume 54, (Spring 2000), pp. 359-384.
- Drezner, D (2003) *Globalization and its Discontents*, course's syllabus is [here](#).
- Stiglitz, J. (2002). *Globalization and its Discontents*. New York: W.W. Norton.
- Mallaby, S. (2011). Can the BRICs Take the IMF? The Emerging World's Chance to Break the IMF's Status Quo Sebastian Mallaby, in *Foreign Affairs*, June 9, 2011.

הרצאות מומלצות:

- Professor Jeffrey Sachs (Columbia University), "The Future of Globalization", is [here](#).